

האוסף של ידידיה

מערך שיעור בנושא: התמודדות אישית

קבוצת יעד:

כיתה ה'

משך הפעילות:

כשעה.

מטרות:

- היכרות עם סיפור גוש קטיף
- עיסוק בסוגיות שונות שעמדו בפני המתיישבים נוכח העקירה.

עזרים:

- הסרט 'האוסף של ידידיה'.
- אמצעי הקרנה.
- דף צפייה לכל חוליה - שני סוגי דפים להדפסה עצמית מתוך הדיסק.

מבוא למורה

צפייה מונחית בסרט 'האוסף של ידידיה' מסייעת להבנת סיפור העקירה מגוש קטיף על המורכבות שבו. הצפייה מאפשרת הבחנה בצמתי ההתלבטות ובדרכי ההתמודדות של גיבור הסרט ומשפחתו, מתוך נקודת מבט של הילד, בן גילם של התלמידים. אתם מוזמנים להיעזר במידע על אודות הסרט המובא בנספח 1 למערך זה, כדי להכיר לעומק את הסוגיות השונות העולות מתוכו ולהבין על מנת להציג בפני הילדים.

כאחת מהאפשרויות, אנו מציעים לתת לתלמידים "משימת צפייה", אשר בה יתמקדו בעת צפייתם בסרט. בסיום הסרט יתבקשו התלמידים למלא את דף הצפייה שקיבלו. יש להקפיד, במיוחד בכיתות הנמוכות, שהמשימה תתאים ליכולת הניתוח של התלמידים, שלא תהיה קשה מדי עבורם ושלא תגרע מההנאה שבצפייה.

האוסף של ידידיה

מערך שיעור בנושא: התמודדות אישית

מהלך הפעילות:

חלק 1: צפייה

אפשרות א': צפייה בסרט ללא כל הוראה מקדימה.
אפשרות ב': הציגו לתלמידים את שם הסרט ובקשו מהם לנחש על מה הסרט ובאילו נושאים הוא עוסק.
אפשרות ג': מטלת צפייה. חלקו את הכיתה לחוליות עבודה משני סוגים (רצוי שבכל חוליה יהיו כארבעה תלמידים). כל חוליה תתמקד בנושא אחר. תנו לכל חוליה כרטיסיית צפייה והנחו את התלמידים למלא את דף הצפייה הקבוצתי במהלך הצפייה בסרט.

קבוצה א': אילו רגשות עלו אצל ידידיה, כפי שהם באים לידי ביטוי בסרט?
קבוצה ב': באילו דרכים ידידיה מחזק את עצמו?
דרכי ההתמודדות של ידידיה: התנהגות, מחשבות, רגשות.

חלק 2: אוורור רגשות

הזמינו את התלמידים להביע את תחושותיהם לאחר הצפייה בסרט. מומלץ לאפשר להם להתבטא בלי לבקרם ולתת לגיטימציה לרגשות. אין צורך לעסוק בשלב זה בנייתוח הסרט, שייעשה בהמשך הפעילות.

חלק 3: מליאה

בקשו מחוליה מייצגת, אחת מכל סוג, להציג את הדף שמילאה. הזמינו את התלמידים מחוליות מקבילות להרחיב ולהוסיף על הנאמר. חברו בין הרגשות, המצבים ודרכי ההתמודדות של ידידיה. נהלו דיון עם התלמידים: אילו דרכי התמודדות דיברו אליכם? מה היו הנקודות בסרט שעמן הזדהיתם? אפשר לתלות את דפי הצפייה בתערוכה בכיתה לצד כרזות כ"ב בשבט.

חלק 4: סיכום

בקשו מהתלמידים לכתוב מכתב לידידיה, המתאר את הרגשתם כאשר צפו בסרט ואת הדברים ש"לקחו" לחיים שלהם מתוך הסיפור.

האוסף של ידידיה

מערך שיעור בנושא: התמודדות אישית

נספח: על אודות הסרט

בסרט 'האוסף של ידידיה' ניתן להבחין במכלול דרכי התמודדות עם המציאות המוצגת. אנשים שונים שחווים אירוע דומה או משותף, יגיבו ויתמודדו בערוצי התנהגויות ותגובות שונים, כאשר כל אחד יבחר לעצמו סגנון התמודדות (או כמה סגנונות) המדברים אליו ביותר וזמינים לו.

פרופ' מולי להד וד"ר עופרה אילון פיתחו את מודל החוסן הרב ממדי להתמודדות בעת משבר והתייחסו לשישה ערוצים, שבהם בני אדם פועלים בעת התמודדות עם מצב לחץ, משבר, סכנה, אסון ואי-וודאות (גש"ר מאח"ד):

1. ערוץ הגוף
2. ערוץ השכל
3. ערוץ הרגש
4. ערוץ מערכת האמונות
5. ערוץ חברתי
6. ערוץ הדמיון

בהתאם לכך צפוי, כי התלמידים יצביעו בסרט על דרכי התמודדות שונות. בזמן ניתוח דף הצפייה, העוסק בדרכי התמודדות, ניתן לחלק את דרכי ההתמודדות שיעלו על ידי התלמידים לפי קטגוריות אלה. אפשר גם להרחיב את הדיון בהן מעבר לחלוקה שעשו התלמידים בדף, לפי: התמודדות פיזית (הכוללת עשייה, פעילות הגוף) מחשבות "בראש", רגשות "בלב", שימוש במערכת האמונות והערכים, המערך החברתי (הכולל גם תפקיד, שייכות, זהות) דמיון ויצירתיות.

חשוב לאפשר לתלמידים להעלות כל דעה, לתת לגיטימציה למגוון הדרכים שיועלו ולהראות את המרחב הקיים בבחירת האפשרויות השונות. זאת, מתוך הבנה, כי לעתים, גם כשנדמה כי יש רק דרך אחת לפתרון הקושי המסוים, יש בעצם דרכים נוספות שבמבט ראשון לא נראו אפשריות. חשוב להבהיר לתלמידים, כי "מה שעוזר" לאחד לא בהכרח "עוזר" לאחר, וכי מעשה הנראה כ"חוסר התמודדות" אצל האחד, עשוי להיות "הדרך הטובה ביותר להתמודדות" עבור האחר.

האוסף של ידידיה

מערך שיעור בנושא: התמודדות אישית

נספח: דף צפייה

האוסף של ידידיה

דף צפייה קבוצה א':

אילו רגשות עלו אצל ידידיה, כפי שהם באים לידי ביטוי בסרט?

האוסף של ידידיה

דף צפייה קבוצה ב':

באילו דרכים ידידיה מחזק את עצמו?

האוסף של ידידיה

דף צפייה קבוצה ג':

דרכי ההתמודדות של ידידיה: התנהגות, מחשבות, רגשות.

